

001	66	76	96	96	36	26	96	58	57	69	52	55	48	36	25	19	13	10	7	5	3	0
000	98	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2	0

Perjantaina 10. tammikuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

19

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Ilmakehämällien avulla voidaan ennustaa, että otsonikerros toipuu ennalleen vuosisadan puolivälissä. **TUTKIMUSPROFESSORI ERKKI KYRÖLÄ**

Sari Penttinen on yksi Suomen noin 50 000 aktiivisesta metsästäjästä.

Metsästäviä naisia on jo yli 19 000

Naisten kiinnostus metsästykseseen on kasvussa. Innokaimmin metsästyskortteja naiset suorittavat viiden-kympin korvilla.

Metsästystä harrastavien naisten määrä on jo yli 19 000. Viime vuonna määrä kasvoi 3,5

prosenttia, Suomen riistakeskus tiedottaa. Vuonna 2013 metsästyskortin lunasti 19 311 naista ja 289 079 miestä. Miesten määrä väheni edellisvuodesta hieman. Metsästäviä naisia on eniten ikäryhmässä 45–49-vuotiaat. Miehet ovat keskimäärin vanhempia, miesmetsästäjiä on runsaimmin kymmenen vuotta vanhemmassa ikäryhmässä. Suomessa metsästys on kaikenikäisten harrastus. Nuorimmat ovat alle 10-vuotiaita, vanhimmat yli 90-vuotiaita. Seitsenvuotiaana isän mu-

kaan lähti metsälle suonenjokelainen **Tiina Paananen**. Nyt hän on Akkainjahti ry:n sihteeri. Perheessä metsästävät kaikki, myös aviomies ja 18-vuotias tytär. Akkainjahti ry perustettiin vuonna 1998. Alkurytkäyksessä seuraan liittyi 60–70 metsästävää naista. Nyt jäsenmäärä on jo lähes 150. Miehet pääsevät seuraan vain kannattajajäseniksi. Paanasen mukaan Akkainjahti ry:ssä on jäseniä eri puolilta Suomea, pääkaupunkiseudulta Kajaanin korkeudelle.

Seura järjestää jäsenilleen koulutusta ja metsästystä. Tämän vuoden vuosikokous on helmikuussa, majavajahti huhtikuussa. Perinteinen hirvi- jahti järjestetään loppusyksyllä Pieksämäen Jäppilässä. **Metsästäjärekisterissä lähes 400 000 nimeä** Suomen riistakeskuksen mukaan metsästäjärekisterissä on lähes 400 000 henkilöä. Heistä kaikki eivät metsästä eivätkä lunasta metsästyskorttiaan joka vuosi. Riistanhoitomaksun maksa-

misessa voi pitää enimmillään viiden vuoden tauon, jos ei metsästä. Noin 70 000 metsästäjää jättää vuosittain riistanhoitomaksunsa lepäämään. Riistanhoitomaksu on tällä hetkellä 33 euroa. Riistanhoitomaksuvaroilla rahoitetaan muun muassa riistanhoitoyhdistyksiä, neuvontaa, metsästäjärekisteriä ja vakuutusta. Metsästyksen suurkuluttajajoukon Suomen riistakeskus arvioi noin 50 000 henkilöksi. Aktiivisina ja osaavina he saavat valtaosan riistasaaliista.

Aktiivit vetävät myös Suomen 4 700 metsästyseuraa tai -seuruetta ja liki 300 riistanhoitoyhdistystä. Metsästäjien enemmistö, noin 160 000 harrastajaa, metsästää vuodessa muutamia kertoja. Koiraharrastus, eli näyttelyt ja kokeet vievät osan monen metsästäjän ajasta. Se on tuttua myös Paanasen perheessä. Viiden hirtvikoiran kanssa kuluu haukkukokeissa monta viikonloppua vuodessa.

REIJO VESTERINEN

Papanoiden dna paljastaa lepakoiden ruokalistan

Vesisiippa-lepakon syömistä saaliseläimistä on pystytty tunnistamaan yli sata eri hyönteislajia. Määrittys on tehty lepakon ulostepapanoista Turun yliopiston tutkijoiden kehittämällä menetelmällä. Tutkijat keräsivät vuosina 2008–2010 Varsinais-Suomesta vesisiippojen papanoita. Niistä he eristivät laboratoriossa perimätiedon eli dnan. Menetelmä paljasti lepakoiden syöneen yli sataa eri hyönteislajia. Papanoista löydettiin muun muassa viiden eri hyttyslajin jäämiä. ”Ehkäpä ensi kesän hittituote hyttysansaksi on lepakonpönttö”, tohtorikoulutettava **Eero Vesterinen** Turun yliopiston biologian laitokselta sanoo. Tutkimus on osa hänen väitöskirjatyötään. Tutkimuksen tulokset on julkaistu Vesterisen sekä **Thomas Lilley**n, **Veronika Lai**neen ja **Niklas Wahlberg**in kirjoittamassa tieteellisessä artikkelissa. Tutkitut lepakot olivat syöneet pääasiassa pieniä sääs-

Vesisiipalle maistuvat ainakin sääsket, perhoset ja hämähäkit.

» Ehkäpä ensi kesän hitti-tuote hyttysansaksi on lepakonpönttö.«

EERO VESTERINEN

kiä, perhosia ja vesiperhosia. Ruuaksi oli joutunut myös lentokyvottomia hämähäkkejä. Niitä lepakot ovat Vesterisen arvelun mukaan napanneet kasvien pinnoilta, vedestä tai seitistä roikkumasta.

Sama menetelmä sopii linnuille Vesterisen mukaan tutkimusmenetelmä sopii muillekin lepakkolajeille, linnuille ja jopa petohyönteisille. Dna-tutkimusta käytetään myös rikosten selvittelyssä. Tutkimusryhmä jatkaa työtään lepakoiden ja muiden lajiryhmien parissa. Vesterisen mielestä menetelmä on ihanteellinen eliöiden vuorovaikutussuhteiden tutkimukseen. Petoeläinten jätöksiä tutkimalla on mahdollista saada paljon tietoa pedoista ja niiden saaliseläimistä, luonnonvaraisia eläimiä häiritsemättä.

REIJO VESTERINEN

VÄITÖS

Joka neljäs peto on trikinellan kantaja

Joka neljäs tutkittu suomalainen lihaa syövä petoeläin on trikinellalaisen saastuttama. Loista esiintyy enemmän Etelä- kuin Pohjois-Suomessa, eläinlääketieteen lisensiaatti **Niina Airas** toteaa väitöstutkimuksessaan. Airaksen mukaan trikinella-tartunta on hyvin yleinen suomalaisissa villieläimissä. Tauti on riski sekä kotieläimille että ihmisille. Kettu ja supikoira ovat tärkeimmät trikiinin isäntäeläimet. Airas tutki lähes 2 500

villiä lihansyöjää. Villieläimistä Airas tunnisti neljä eri trikinellalajia. Selvästi yleisin on Trichinella nativa. Kotikissalle trikinella voi aiheuttaa myös epätavallisia oireita, silmäluomen alapuolen haavaumia. Lajiksi varmistui yleisin trikinella T. nativa. Rotta pystyi vastustamaan yleisintä trikinellaa paremmin kuin harvinaisempaa Trichinella spiralista. Vastustuskykyero syntyi suoliston ohella myös muussa elimistössä.

REIJO VESTERINEN

YMPÄRISTÖSTÄ LYHYESTI

Otsonikerros kasvaa taas

Auringon ultraviolettisäteilyltä suojaavan otsonikerroksen heikentyminen on pysähtynyt ja otsonimäärät ovat kääntyneet nousuun, kertoo Ilmatieteen laitos. Suomalais-amerikkalainen tutkijaryhmä on tarkastellut kahden satelliittimittarin 27 vuoden pituista mittaussarjaa. Mittausten mukaan muutos tapahtui vuoden 1997 tienoilla. Vuosi on sama, jolloin otsonia tuhoavien aineiden pitoisuudet otsonikerroksessa saavuttivat huippuarvonsa ja alkoivat laskea. ”Ilmakehämällien avulla voidaan ennustaa, että otsonikerros toipuu ennalleen vuosisadan puolivälissä”, toteaa tutkimusprofessori **Erkki Kyrölä**.

Tutkijan mukaan myönteinen kehitys osoittaa, että vuonna 1988 solmittu Montrealin sopimus, joka kielsi otsonia tuhoavien CFC-kaasujen käytön, on toiminut tehokkaasti.

Metsähallitus hakee lammaspaimenia

Metsähallitus hakee vapaaehtoisia Kolin, Isojärven ja Pyhä-Häkin kansallispuistoihin sekä Närängän luonnonmetsään huolehtimaan lampaista ensi kesäksi. Paimennuspesti kestää viikon. Paimenilla on käytössään kauniissa maisemassa sijaitseva tila ja sauna. Halutessaan he voivat osallistua myös muihin suojelualueen hoitotoihin. Lampaiden hoidosta pitää maksaa 350–400 euroa. Maksulla katetaan tilan yllä-

pitokuluja ja luonnonhoidon kustannuksia.

Metsähallituksen mukaan lampaat tekevät arvokasta työtä pitämällä avoimina niittyjä ja perinnemaisemaa.

Kesän ensimmäinen paimenviikko alkaa 26.5. ja viimeinen 1.9. Ne ovat varattavissa 13.–20.1.

Metsähallitus hakee lammaspaimenia viikkopesteihin.

Norppa kärsii leudosta säästä

Metsähallituksen suojelubiologi **Tero Sipilä** on hyvin huolissaan saimaannorpista, mikäli talvi jatkuu pitkään yhtä leutona kuin nyt. Armonaikaa jäänmuodostukselle on tammikuun loppuun saakka. ”Pelkkä jää ei riitä, vaan tarvitaan kinostuvaa lunta, jonka muodostumiseen menee parisen viikkoa”, Sipilä sanoo Helsingin Sanomille.

Norpat synnyttävät helmi-kuun lopulla, ja ne tarvitsevat poikasilleen pesäkinoksia. Nyt lunta ei ole käytännössä lainkaan Oulu–Joensuu-akselin lounaispuolella. Jos jäätä ehdi tulla, norpat synnyttävät mataliin lahtiin ja muutenkin niille tuntemattomiin paikkoihin. Jos kuutit ovat suojattomina rannoilla ja luodoilla, yksikin myrsky voi tappaa ne lähes kaikki, jolloin koko kanta romahtaa.

JARKKO MÄKINEVA/KUVALITERI

www.maaseuduntulevaisuus.fi

MetsäPlus-teema 20.1.2014

Painosmäärä 106 000 kpl

METSÄPLUS-teema

ilmestyy 20.1.

MetsäPlus-teemanumerossa mm:

► Metsäverotuksen täyttöohjeet

► Puukauppa

Soita 020 413 2321 ja varaa ilmoitustilaa!

TOIMI NOPEASTI!

Aineistopäivä 15.1.

Aineistot osoitteella: ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

Teemana: Metsäverotus Puukauppa

MetsäPlus-teemanumeron painosmäärä on 106 000 kpl.

Lehden saavat tilaajien lisäksi 20 000 suurinta metsätilaa Väli-Suomessa.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Suomen 2. luetuin päivälehti